

RAAP-NOTITIE 2531

Plangebied Mercuriusweg te Barneveld

Gemeente Barneveld

**Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend
archeologisch onderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: De Gemeente Barneveld

Titel: Plangebied Mercuriusweg te Barneveld, gemeente Barneveld; archeologisch
vooronderzoek: een inventariserend archeologisch onderzoek

Status: eindversie

Datum: januari 2007

Auteurs: D. Kastelein, MA

Projectcode: BAMW2

Bestandsnaam: N02531-BAMW2.doc

Projectleiders: D. Kastelein, MA

Projectmedewerker: drs. J. Vosselaar

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: 406128

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 26085

Autorisatie: drs. M. Schabbink

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 0294-491 500

Leeuwendeldseweg 5b

telefax: 0294-491 519

1382 LV Weesp

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 5069

1380 GB Weesp

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2008

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Barneveld heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 2 januari 2007 een inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de verlenging van de Mercuriusweg in de gemeente Barneveld. Het doel van het veldonderzoek was het toetsen van de gespecialiseerde archeologische verwachting gemaakt t.b.v. een eerder opgesteld adviesdocument in verband met de uitbreiding van de Mercuriusweg te Barneveld (Van Oosterhout, 2007) en, voorzover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische vindplaatsen.

Tijdens het veldonderzoek zijn in het plangebied geen (eenduidige) archeologische resten aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische waarden optreden. Derhalve worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan. Geadviseerd wordt het plangebied vrij te geven.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van de Gemeente Barneveld heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 2 januari 2007 een inventariserend archeologisch onderzoek uitgevoerd in verband met de verlenging van de Mercuriusweg in de gemeente Barneveld. Het karterend booronderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het veldonderzoek was het toetsen van die archeologische verwachting en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische resten.

1.2 Plangebied

Het plangebied bevindt zich ten noorden van het bedrijventerrein Harselaar en ten zuiden van de A1 Amersfoort/Apeldoorn. Het betreft de verlenging van de Mercuriusweg parallel aan de A1 over een lengte van circa 750 m en een breedte van circa 25 m. Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 32F van de topografische kaart van Nederland. De meest westelijke coördinaat van het tracé is 169.947/464.528, de meest oostelijke coördinaat is 170.600/464.600. Het plangebied bestond ten tijde van het onderzoek uit bos

1.3 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een karterend booronderzoek. Bureau onderzoek is gedaan in een eerdere onderzoeksfase (Van Oosterhout, 2007).

Het inventariserend archeologisch onderzoek is uitgevoerd volgens de normen die gelden in de archeologische beroepsgroep c.q. de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1 (KNA).

RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). In het kader van het Interimbeleid werkt RAAP onder de opgravingsvergunning van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1.
Archeologische
tijdschaal.

2 Vooronderzoek

2.1 Archeologische verwachting

In het eerder voor het plangebied uitgevoerde bureau onderzoek is voor het plangebied de volgende archeologische verwachting opgesteld:

Op grond van de resultaten van eerder proefsleuvenonderzoek direct ten oosten van het plangebied en de aanwezigheid van archeologische resten in het gebied ten noorden van de A1 in een vergelijkbare geomorfologische context, geldt voor het plangebied ten westen van het middels proefsleuven reeds onderzochte gebied, een middelhoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten. De verwachting is dat dit met name geldt voor de periode IJzertijd t/m Romeinse Tijd en dat de resten zich, door het ontbreken van een afdekkend cultuurdek, direct onder de bouwvoor kunnen bevinden.

2.1 Onderzoeksvragen

Naar aanleiding van deze verwachting zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- Hoe ziet de geologische/bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig die (mogelijk) bedreigd worden door de geplande inrichting?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingsterreinen?
- Indien vindplaatsen worden aangetroffen: wat is de diepteligging, dikte en stratigrafische positie van de archeologische laag waarin de archeologische indicatoren zijn aangetroffen?
- Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?
- Is in het plangebied vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet?

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Tijdens het veldonderzoek zijn 15 boringen verricht (figuur 1). Vanwege de geringe breedte van het plangebied zijn de boringen in één raai gezet met een tussenafstand van ca 50 m. De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen uit de periode IJzertijd t/m Romeinse Tijd. Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen (Tol e.a., 2004).

Er is geboord tot maximaal 120 cm –Mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,5 cm; het zeefresidu is met het blote oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

In slechts één boring is het restant van een B Horizont waargenomen (boring 2). Voor het overige zijn uitsluitend AC profielen waargenomen waarbij in een aantal boringen binnen het cultuurdek een (restant) plaggendeek te onderscheiden was (boringen 5,8 en 9). De dikte van het cultuurdek varieerde van 20 tot 105 cm. De natuurlijke ondergrond bestaat in het westelijk deel van het plangebied uit respectievelijk zeer fijn zwak siltig dekzand (boringen 1,2,3 en 4).

Het middelste deel van het plangebied kenmerkte zich door het voorkomen van natte bodemprofielen waarbij de natuurlijke ondergrond bestond uit verspoeld slecht gesorteerd dekzand en beekafzettingen(boringen 5,6,7,8,9,10 en 11).

In het oostelijk deel van het plangebied is onder een dun cultuurdek met een dikte van 30cm matig fijn dekzand aangetroffen. Het lijkt er op dat de bodem hier is afgegraven. In boring 12 is een verstoorde bodem aangetroffen tot een diepte van 70 cm –Mv. Hieronder bevond zich de C horizont.

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek zijn in 2 van de 15 boringen archeologische indicatoren aangetroffen. Het betreft een houtskool in boring 5 en een scherf van Majolica aardewerk uit de 17e of 18e eeuw. Omdat beide indicatoren bovenin het plaggendeek zijn waargenomen en waarschijnlijk van elders zijn aangevoerd vormen deze twee indicatoren geen aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Tijdens het veldonderzoek zijn geen (eenduidige) aanwijzingen gevonden voor archeologische vindplaatsen in het plangebied. Wel maken wij u erop attent dat bij iedere gravende activiteit het aantreffen van (niet voorspelbare) toevalsvondsten niet kan worden uitgesloten. Indien hiervan sprake mocht zijn, dient de overheid (RACM) hiervan op de hoogte te worden gesteld in het kader van de meldingsplicht.

De onderzoeksvragen kunnen als volgt beantwoord worden:

Hoe ziet de geologische/bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?

De bodemkundige opbouw in het plangebied kenmerkt zich door AC profielen. Slechts eenmaal is een restant van een B horizont aangetroffen. De C horizont bestaat deels uit dekzand en deels uit verspoeld dekzand en beekafzettingen.

Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig die (mogelijk) bedreigd worden door de geplande inrichting?

Er zijn geen archeologische waarden in het plangebied aangetroffen.

Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingsterreinen?

Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische nederzettingen in het plangebied aangetroffen

Indien vindplaatsen worden aangetroffen: wat is de diepteligging, dikte en stratigrafische positie van de archeologische laag waarin de archeologische indicatoren zijn aangetroffen?

Niet van toepassing.

Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?

De bodemopbouw is grotendeels verstoord. Archeologisch vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

Is in het plangebied vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet?

Vervolgonderzoek is niet noodzakelijk.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van (duidelijke) aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de Gemeente Barneveld.

Literatuur

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Oosterhout, F., 2007, Adviesdocument t.b.v. uitbreiding Mercuriusweg in Barneveld, gemeente Barneveld. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam

ROB, 2005. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) versie 2.1*. Ontleend aan <http://www.archis.nl>.

Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-rapport 1000*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Gebruikte afkortingen

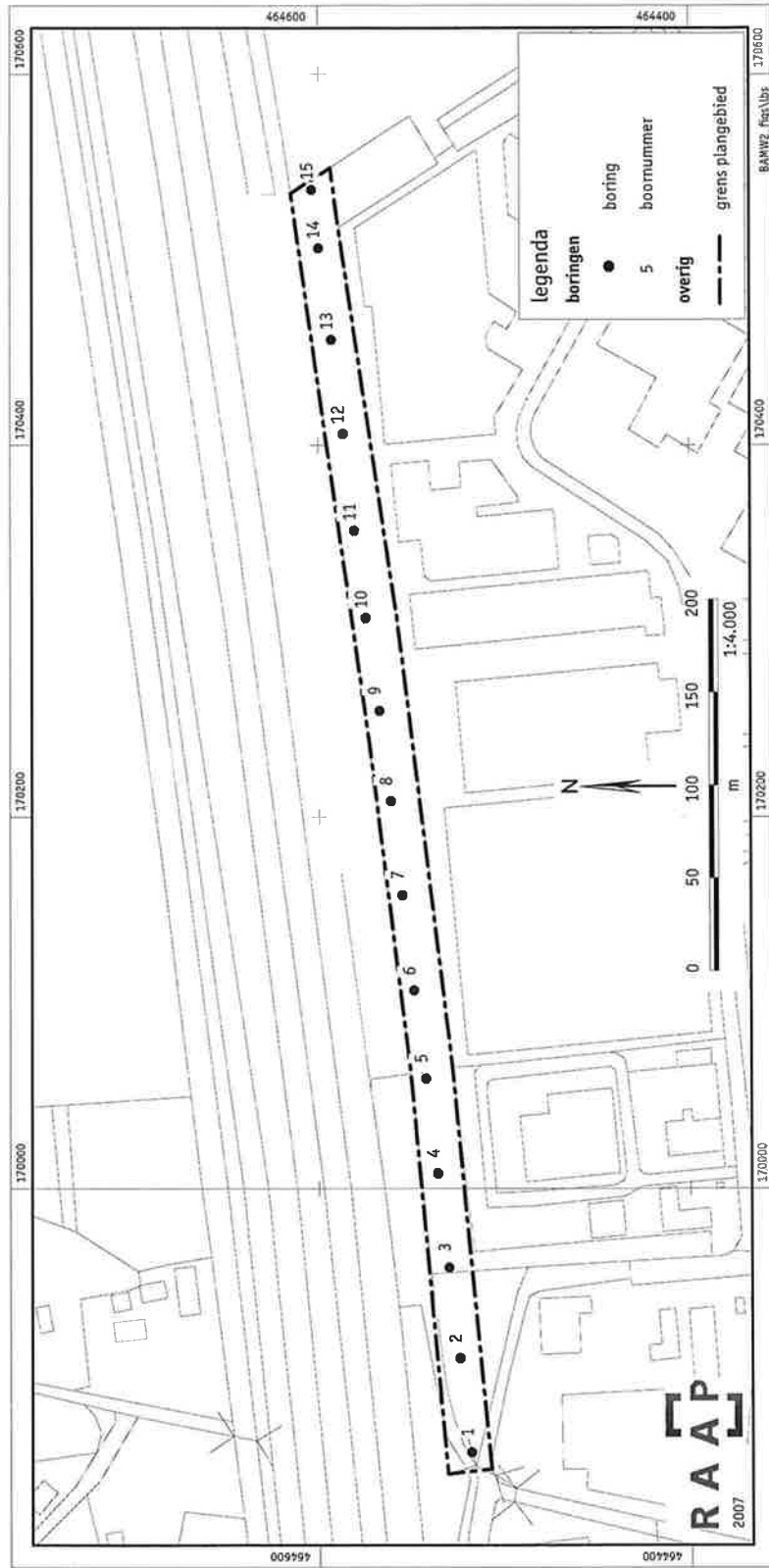
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Overzicht van figuren en bijlagen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: BAMW2-1

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

boring: BAMW2-2

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

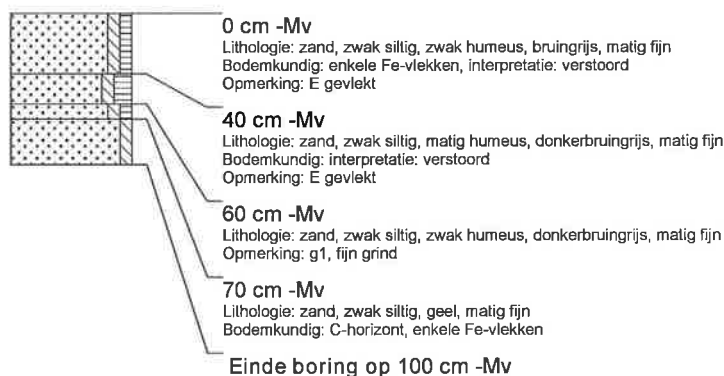
boring: BAMW2-3

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

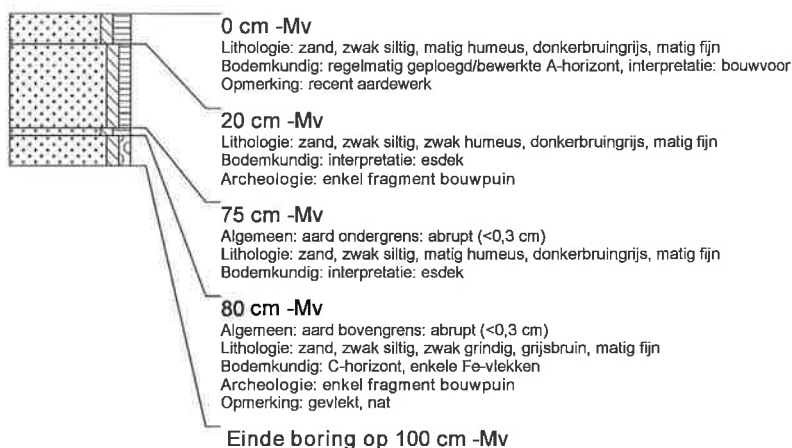
boring: BAMW2-4

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

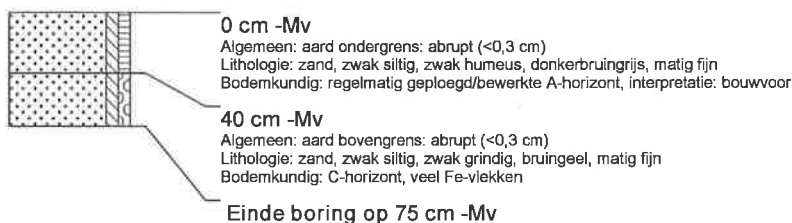
boring: BAMW2-5

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

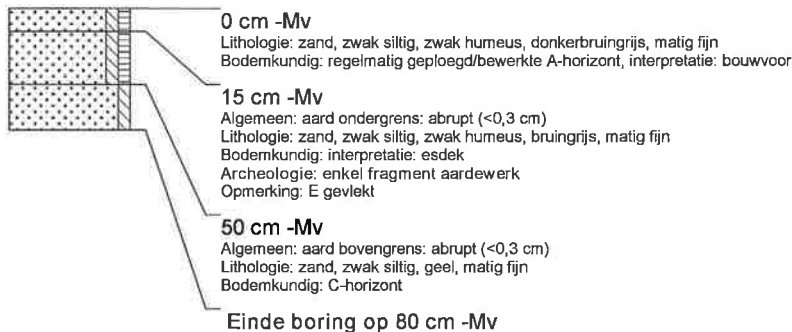
boring: BAMW2-6

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

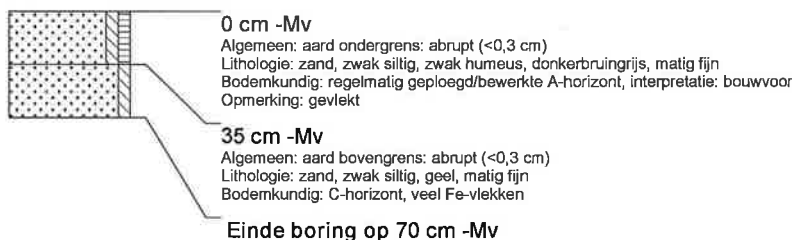
boring: BAMW2-7

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

boring: BAMW2-8

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

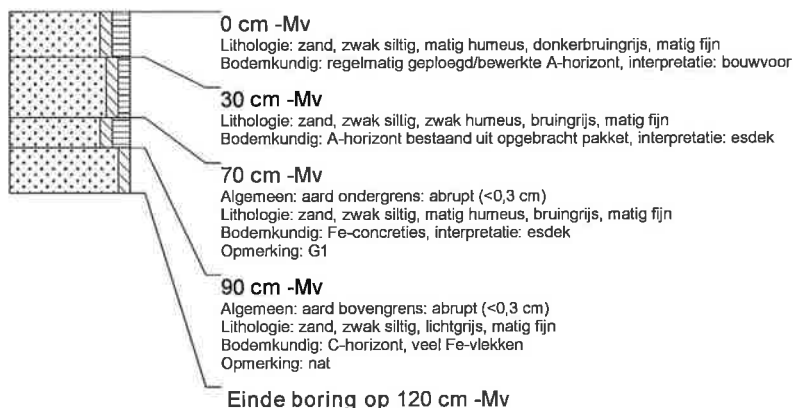
boring: BAMW2-9

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

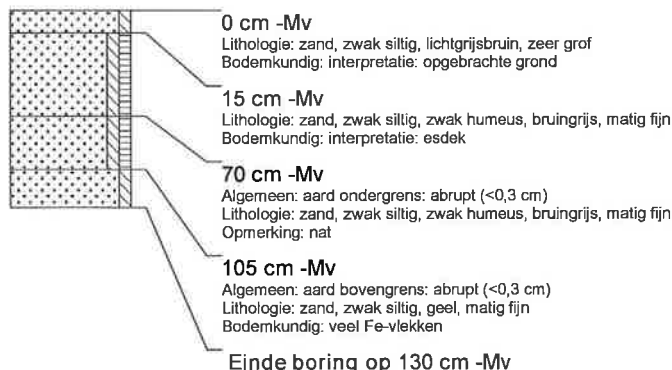
boring: BAMW2-10

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

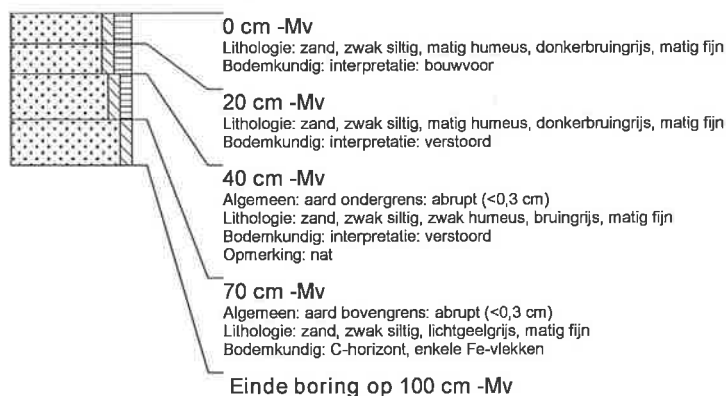
boring: BAMW2-11

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

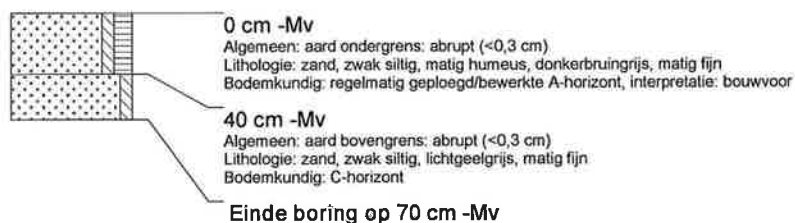
boring: BAMW2-12

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

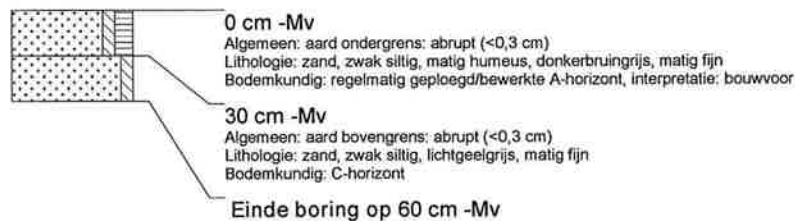
boring: BAMW2-13

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

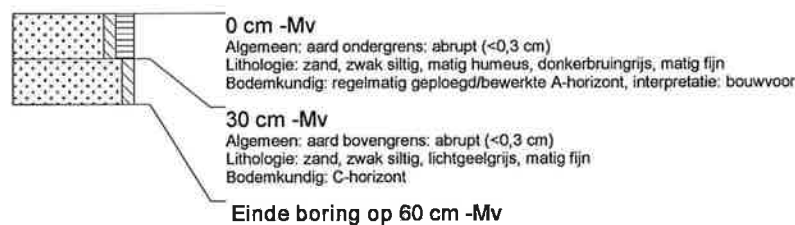
boring: BAMW2-14

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

boring: BAMW2-15

datum: 2-1-2008, provincie: Gelderland, gemeente: Barneveld, opdrachtgever: Gemeente Barneveld, uitvoerder: RAAP Oost

Cultuurhistorische adviescommissie

Datum adviesaanvraag: : 14 januari 2008
Datum advies : 17/1/08.....

Aanvraag advies :

- ☐ beoordeling bureauonderzoek
- ☒ beoordeling inventariserend veldonderzoek
- ☐ anders, nl...

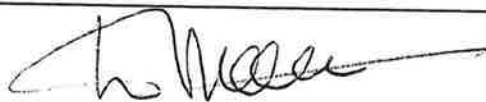
Locatiegegevens: Barneveld

Adres: Mercuriusweg

Beoordeling CHAC:

- ☒ Akkoord, geen verder onderzoek nodig.
- ☐ Vervolg onderzoek nodig, zie aanbeveling rapport
- ☐ anders,

Paraaf adviseur, J. Manssen

Paraaf secretaris, J.M.T. Merkenij

